

at være Ejer. Derimod at indføre en Appellinstans, som gjorde, at man kunde faa ensartede Bestemmelser, saa at det hele kunde forme sig nogenlunde regelret, har man ikke haft Blikket henvendt paa. Denne Appellinstans, som vi fra vor Side lægger megen Vægt paa for at faa ordnede Tilstande, er heller ikke uden Sidestykke i andre Landes Huslejelovgivning og maa for saa vidt vel ogsaa kunne tænkes overvejet under den kommende Udvalgsbehandling, saaledes at man kunde forsøge, om man ikke der kunde finde en Vej frem. Indenfor Boligudvalget er der blevet fremsat et Forslag, som dog ikke blev vedtaget, der netop gik i den paagældende Retning. Det gik ud paa at faa etableret en Appellinstans i hvert Amt og desuden en her i Byen. Vanskeligheden ved denne Appellinstans er naturligvis den, at man kan risikere, at saa mange Sager bliver ført op til den, at den maaske kommer til at have med næsten alle Sager at gøre. Men der maatte vel nok her kunne findes en eller anden praktisk Maade til at faa gennemført en Sondring.

I Stedet for en Appellinstans, der vilde være af stor Betydning baade for Ejere og Lejere, er der i Lovforslaget indsat en Bestemmelse om et Centralkontor. Et saadant kan vi ikke gaa med til, men agter derimod at foreslaa etableret en Appellinstans, saa at man kan faa en nogenlunde ensartet Bedømmelse af Sagerne. Det er desuden altid misligt i saa vanskelige Sager som disse at overlade til fire ret ukyndige Personer at træffe Afgørelse af de mange vanskelige Spørgsmaal, her kan ligge for. Der stilles ikke andet Krav til disse fire Personer, end at de to skal være Ejere og de to Lejere, og de skal saa sammen med en Assessor i Overretten skalte og valte med Forholdene indenfor deres Distrikt, ganske som de ved Gennemgangen af denne Mængde Sager kan faa Tid til og efter deres særlige Anlæg for dette Arbejde. At der kunde være Anledning til at sikre sig en mere kyndig og paa flere Erfaringer bygget Afgørelse, antager jeg, de fleste, der er kendt med den Slags Forhold, vil erkende. Jeg tror, at en Mængde Afgørelser af Nævnene har været lige vanskelige at forstaa fra et Lejer- og fra et Ejersynspunkt.

Det foreslaas i dette Lovforslag, at Loven skal gælde i tre Aar. Vi for vort Vedkommende betragter hele denne Lovgivning som en Undtagelseslovgivning, en ganske ekstraordinær Lovgivning, som vi mener Rigsdagen vedblivende skal have Haand i Hanke med, saa at den ikke slipper

os af Hænde. Vi har jo tidligere set, hvad det betyder at vedtage en Lov, der gennem lange Tider giver Regeringen carte blanche og desuden Fortolkningsret. Vi ønsker ikke her paa dette Omraade at binde os til en Lovgivning, hvis Fortolkning i hvert Fald kan være omtvistelig, for længere Tid end et Aar ad Gangen. Derved ønsker vi ogsaa at understrege, at vi betragter hele denne Lovgivning som midlertidig. Vi siger ikke, at den skal høre op, naar Krigen er forbi, paa den og den Dato, men vi siger, at det er en midlertidig Lovgivning, som griber ind paa et meget væsentligt Omraade, og som man skal gøre sig Umage for at komme bort fra, naar de ekstraordinære Forhold er forbi, saaledes at man igen paa dette Felt kan have den frie Konkurrence, den Ret til at forhandle sig frem og at ordne Sagerne, ogsaa gennem Konkurrence, til at faa Priserne reguleret paa passende Vis, som man har haft før Krigen. Jeg kan, meget godt forstaa, at den ærede næstsidste Taler, Hr. Simonson, ikke var nogen begejstret Tilhænger af slige Anskuelser. Han betragter denne Lovgivning som en Slags Entré til det socialistiske Paradis, og derfor ønsker han, at denne Forstue skal være godt betonunderlagt og vel indrettet, saa at man paa en hyggelig Maade kan opholde sig i den saa længe som muligt, mens jeg ønsker Opholdet i denne Stue saa kort som muligt.

Af disse Bemærkninger vil man have forstaaet, at vi fra vor Side hilser en Fortsættelse af Huslejelovgivningen med Tilfredshed. Vi ønsker, at denne Lovgivning skal fortsættes, da vi erkender, det er nødvendigt, samfundsmæssigt paakrævet. Men vi mener, at det foreliggende Lovforslag gaar for vidt; vi mener, at det griber ind paa en Række nye Omraader vedrørende Husværternes Stilling, og at det i sine Konsekvenser kan blive uheldigt med Hensyn til Bolignøden i Almindelighed, som efter vor Mening vil blive større, jo mere man griber ind efter det System, som her er udtrykt, og ogsaa fordi der maa gives Grundejerne i dette Land samme Ret som alle andre Statsborgere, ikke mere, men samme, og endelig, fordi vi mener, at Lovforslagets Motivering, saaledes som den findes i Hovedudvalgets Erklæring, ikke er tilstrækkelig for Nødvendigheden af at gaa saa langt og at gribe ind paa de Omraader, som Ministeriet har fundet Anledning til. Jeg henviser her til Bilag 1, hvor det i en Skrivelse af 17. Maj 1918 fra det nedsatte Boligudvalg som Svar til Ministeriet paa en Skrivelse fra dette hedder: „Af Ændringer finder Udvalget kun Anledning til